

Een nieuwe hystorie

van Fortunatus boeke / ende van
sijnen wunsch: hoet / seer plaspant om lesē /
Ende leerende hoe een Jonck geselle hem heussche-
lijck houden sal / met woorden ende met wercken / by
hooghe by leeghe / onder vrienden ende onder vrom-
de / binnen slants ende bytē slants / met reysen / met
coopmanschappen doen / inden houwelick /
ende in meer ander accidenten die den
menschē binnen synen leuen
ghebeurende zyn :

Nu eerst nieu getranslateert wt en Cuelantsche.

T H A N T V V E R P E N .

By Hieronimus Verdussen / op onser lie-
der Vrouwen kerck-hof / an de Noort-zijde
inde K. Geboren. 1670.

[A1r] Een nieuwe ¹ historie van Fortunatus borse
ende van sijnen wunschhoet,
seer playsant om lesen
ende leerende hoe een jonck geselle hem heusschelijck
houden sal met woorden ende met wercken,
by hooghe, by leeghe, onder vrienden
ende onder vremde, binnen slants ende buyten slants,
met reysen, met coopmanschappen doen,
inden houwelijck ende in meer ander accidenten
die den mensche binnen sijnen leven
ghebeurende zijn. ²

Nu eerst nieu getranslateert uuten Overlantsche. ³

T H A N T W E R P E N

By Hieronymus Verdussen op Onser liever Vrouwen Kerckhof
aen de noortzijde inde X. Gheboden. 1610.

1. nieuwe historie: een geschiedenis die recentelijk geschreven is en geen ontrijming van een 'oude geschiedenis'

2. [1r] Fortunatus / Von seinem Seckel / vnnd Wu^entschhu^etlin. Jetzundt von newem / mit scho^enen lu^estigen Figuren zu gericht. Sehr kurtzweilig / vnd nu^etzlich zu Lesen. Gedruckt zu Franckfurdt / am Mayn durch Herman Gu^elfferichen. M. D. XLIX.

3. Overlantsche: Duits

DIE PROLOGHE.

Desen boeck geeft te verstaene, hoe dat een ier-
 gelinck die gheboren vvas vvt den Coninc krycke
 van Cypers, gheheeten Fortunatus, in vremde
 Landen ghecomen is tot armoede ende groote ellen-
 dicheydt. Ende als hy op eenen sekeren tijdt in een bosch lach
 bedroeft ende in druck vvesende, soo is hem int ghemoete ge-
 comen vrou Fortuna, die vvelcke hem een borse gaf die, altyt
 vol ghelts bleef. Alsoo dat hy met de borse naemaels menich lant
 ende Conincryck doorwandelde, Ende hoe dat hy tot Alkayr
 quam totten Soudaen, die vvelcke hem tot zijnder Tafelen
 noodde, ende liet hem sien allen zijnen schat, costelijckheyt,
 ende iuweelen, ende onder ander dinghen thoonde hy hem
 een oudt versleten hoedecken: gheheeten dat vvensch-hoedecken,
 d'welck hem Fortunatus ont droech, ende voer daer mede
 thuisvraert int landt van Cypers, aldaer hy een vyf nam.
 Ende nae sijne doot liet hy tvree sonen achter, gheheeten deen
 Ampedo, ende dander Andolofia. Dese vvaren erfghenamen
 inde borse ende thoedecken van haren vader. Maer hoe For-
 tunatus, ende nae zyn doot die voorschreuen tvree sonen
 met dese twee iuweelen veel vvonders bedreuen hebben, ende
 vvat ghe nuchte ende vreucht, ende vvat ancxt ende sorghe
 dat sy tot int laefste van haren leuen hier geleden hebben dat
 meuchdy hier inne tot vvor tijtcoringe met genuchte lesen,
 hier vvt mach iegelijck nemen verstant ende vvijsheydt, die
 allen den schat van deser vverelt te bouen gaet, elck nae ge-
 legentheydt van zinnen state.

Hoe

[A1v] Die prologhe. ¹

Desen boeck geeft te verstaene hoe dat een jongelinc die gheboren was uut den conincrijcke van Cypers, gheheeten Fortunatus, in vremde landen ghecomen is tot armoede ende groote ellendicheydt. ² Ende als hy op eenen sekeren tijdt in een bosch lach, bedroeft ende in druck ³ wesende, soo is hem int ghemoete gecomen vrou Fortuna, die welcke hem een borse ⁴ gaf die altijd vol ghelts bleef, alsoo dat hy met de borse naemaels menich lant ende conincrijk doorwandelde. ⁵ Ende hoe dat hy tot Alkayr ⁶ quam totten soudaen, ⁷ die welcke hem tot zijnder tafelen noodde ende liet hem sien allen zijnen schat, costelijckheyt ende juweelen. ⁸ Ende onder ander dinghen thoonde hy hem een oudt versleten hoedeken, gheheeten 'dat wunschhoedeken', d'welck hem Fortunatus ontdroech ⁹ ende voer daer mede thuyswaert int landt van Cypers, aldaer hy een wijf nam. ¹⁰ Ende nae sijne doot liet hy twee sonen achter, gheheeten deen Ampedo ende dander Andolosia. ¹¹ Dese

1. [1v] Vorrede.

2. DJS Buch zeigt an / wie ein Juⁿgling geboren auß dem Koⁿigreich Cypern / mit Namen Fortunatus / in frembden Landen in armut vⁿnd elendt kam /

3. in druck: ellendig

4. borse: (geld)beurs

5. doorwandelde: doorreisde — Vnd jm in einem wilden Wald die Jungfraw des Glu^ccks / inn seiner betru^ebnus begegnet / jm einen Seckel gab / dem nimmer Gelts gebrast / noch mangelt. Mit dem Seckel er darnach mannichs Land vnd Koⁿigreich durchwandert /

6. Alkayr: Caïro

7. soudaen: sultan

8. Auch zu Koⁿig Soldan kam gen Alkeyr / der jhn zu gast lud / jhn alle seine Scha^tz / Ko^stlichheit / vnd Kleinat sehen ließ /

9. ontdroech: ontstal

10. nam: huwde — darnach ein altes harloß Hu^tlin zeigt / (Genennt das Wuⁿtschhu^tlin) das jhm Fortunatus empfu^ret / damit heim zu Land in Cypern fuhr / sich allda Verheirat / — Deze samenvatting is chronologisch incorrect. Fortunatus was al 14 jaar gehuwd toen hij er met het wenshoedje vandoor ging.

11. vnd nach seinem absterben / zwen So^ene verließ / mit Namen Ampedo vⁿnd Andolosia /

waren erfghenamen inde borse ende thoedeken van haren vader.¹²
Maer hoe Fortunatus, ende nae zijn doot die voorschreven twee
sonen met dese twee juweelen veel wonders bedreven hebben, ende
wat ghenuchte ende vreucht ende wat ancxt ende sorghe dat sy tot
int laetste van haren leven hier geleden hebben, dat meuchdy hier
inne tot uwer tijtcortinge¹³ met genuchte lesen.¹⁴ Hier uut mach
iegelijc nemen verstant ende wijsheydt, die allen den schat van deser
werelt te boven gaet, elck nae gelegtheydt van zijnen state.¹⁵

12. die den Seckel vnnd das Hu^ctlin von jhrem Vater erbeten.

13. tijtcortinge: ontspanning

14. Was aber Fortunatus vnd nach jm die gedachten seine zwen So^cne / mit den
zweien Kleinaten wonders gestift vnd erfahren / wollust vnd freude / auch not vnd
arbeit / biß in jren Todt erlitten haben / ist hierinn gar kurtzweilig zu lesen.

15. Darauß jederman Vernunfft vnnd Weißheit / welche fu^r alle Scha^ctz dieser
Welt / zu begeren / vnnd zu erwelen ist / nach gelegenheit eines jeden Stands / wol
erlernen mag.